

végzés

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 2018. december 14., nyilvános előkészítő ülés, 6.B.31.379/2018/7. számú ítélete

Másodfok: övárosi Törvényszék, 2019. október 1., tanácsülés, 25.Bf.6045/2019/6. számú végzése

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: ... terhelt meghatalmazott védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a testi sértés vétsége és más bűncselekmény miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.B.31.379/2018/7. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.6045/2019/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2018. december 14. napján megtartott nyilvános előkészítő ülésen meghozott és kihirdetett 6.B.31.379/2018/7. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki súlyos testi sértés vétségében [Btk. 164. § (3) bekezdés, (9) bekezdés a) pont] és garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés]. Ezért őt 30 nap elzárásra ítélte. Kimondta, hogy az elzárást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani. Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelről, valamint a felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.
- [2] Az elsőfokú ítélet ellen - melyet az ügyész tudomásul vett - a terhelt és védője a kiszabott büntetés enyhítése, elzárás helyett pénzbüntetés kiszabása érdekében jelentettek be fellebbezést. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. október 1. napján meghozott és kihirdetett 25.Bf.6045/2019/6. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta azzal, hogy a kiszabott büntetést halmazati büntetésnek tekinti.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint ... terhelt 2016. október 31. napján a ... körúton, a ... lehajtó részén történt közlekedési konfliktus kapcsán szóváltásba keveredett a sértettel, amelynek során két kézzel mellkason lökte a sértettet. A

lökés következtében a sértett nekiesett a gépkocsija bal első nyitott ajtaja sarkának, eszméletét veszítette, majd arccal a gépkocsi ajtajának küszöbére, azután a földre zuhant. ... terhelt a sértett meglökése alkalmával elmulasztotta a kellő gondosságot és körültekintést arra nézve, hogy a sértett az ajtó sarkának eshet, majd eszméletét veszítve a gépkocsi küszöbére. Az ajtónak esés következtében a sértett jobb fül mögötti tájék 8 napon belül gyógyuló zúzódását, míg a küszöbre esés következtében a bal szemtájék - a csontos szemüreg csontos vázának benyomatos törésével járó - 8 napon túl gyógyuló zúzódását szenvedte el. A tényleges gyógytartam 4-6 hétre tehető. A terhelt ezen kihívóan közösségellenes, erőszakos cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást, riadalmat keltsen.

[4] **II.** 1. A jogerős határozat ellen ... terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének a súlyos testi sértés vétségében történt megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

[5] Az indítvány szerint a sértett nyolc napon túl gyógyuló sérülésére, tehát az eredményre, mint minősítő körülményre a terhelt gondatlansága nem terjedt ki. Annak megállapítása a terhelt büntetőjogi felelősségének túlfeszítését, a felelősség objektívizálását jelenti. A többszörösen szerencsétlen esési folyamat végkifejleményének, eredményének az előrelátása - a terhelttől elvárható körültekintés mellett is - lehetetlen. Nem vitatta, hogy a terheltnek a tőle elvárható körültekintés mellett előre kellett látnia, hogy a lökéstől a sértett egyensúlyát veszítheti, és - még ha kicsi is az esélye - akár nekieshet a gépjármű nyitott ajtaja sarkának. Azt azonban képtelenség lett volna előre látnia, hogy a sértett ezután az ütközés után úgy veszti eszméletét, hogy azáltal oly módon csuklik össze, hogy testével baloldali irányba 180 fokos fordulatot vesz, majd az arcának jobb felével éppen a gépjármű küszöbének ütközik. Ennek a

mozdulatsornak az elindítója bár a terhelt lökése volt, azonban a sérülés közvetlen kiváltó oka az ajtó sarkával való ütközés volt.

[6] Az arccsont törése, mint eredmény oly mértékben valószínűtlen és előreláthatatlan volt, hogy azt a terhelt a tőle elvárható figyelem és körültekintés mellett sem láthatta előre, így gondatlanság sem terheli. Erre figyelemmel a védő a terheltnek a gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségének vádjá alóli felmentését, halmazati büntetés helyett pedig garázdaság vétsége miatt intézkedés alkalmazását indítványozta.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.125/2020. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Álláspontja szerint a Btk. 8. §-a az elkövetőtől elvárható figyelem és körültekintés elmulasztásával kifejtett magatartást tekinti gondatlannak, mely egyrészt az általában elvárható magatartásra utal, másrészt arra, hogy egy meghatározott személytől elvárható volt-e a jogszerű magatartás. A büntetőjogi gondatlanság szempontjából a magatartás a tényállásszerű eredménnyel együtt válik jogellenessé, amikor a tényállásszerű eredmény az objektív gondossági kötelesség megszegéséből származik, azaz objektíve előre látható és objektíve elkerülhető volt. Az objektív előreláthatóságnak ki kell terjednie az okfolyamat lehetséges alakulására, így arra, hogy az adott helyzetben - egyéb lehetőségek mellett - fennáll a tényállásszerű eredmény bekövetkezésének a reális lehetősége. Objektíve elkerülhetetlen az eredmény, ha az elkövető kötelességszerű magatartása esetén is bekövetkezett volna.

[8] A kellő gondosság tanúsítása esetén a sértett két kézzel mellkason történő meglökésekor a terheltnek számolnia kellett azzal, hogy a sértett az egyensúlyát elveszítheti, és a lökése folytán a gépkocsi bal első nyitott ajtajának eshet, aminek folytán akár 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedhet. A terhelt ennek az eredménynek a lehetőségét azért nem látta előre mert a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta, ezért a sértett 8 napon túl gyógyuló sérülésének bekövetkezésében a hanyag gondatlanság

(negligentia) terheli még akkor is, ha a sérülést az ajtónak esést követő eszméletvesztés miatt az ajtó küszöbének arccal való csapódás következtében szenvedte el.

[9] A felülvizsgálati indítványban támadott büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2005.337.III.). A büntetés kiszabásának felülvizsgálatára csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a büntetőjog más szabályának megsértése esetén van lehetőség (BH 2006.390.). A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.). Mindez alapján a terhelttel szemben kiszabott elzárás büntetés helyett intézkedés alkalmazásának szükségességére való hivatkozás felülvizsgálati eljárást nem alapoz meg. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

[10] **III.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva bírálta el. A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül. Emellett a Be. 659. § (6) bekezdésére tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is. Ennek eredményeképpen a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség indítványát alaposnak találta.

[11] 1. A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapulvételével vehető igénybe. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[12] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A

felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[13] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. Minderre tekintettel azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, a Kúria kizárólag az ítéletben rögzített tények alapulvételével vizsgálhatja.

[14] 2. A terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján terjesztette elő felülvizsgálati indítványát. Eszerint felülvizsgálatnak van helye akkor, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. A védő azt sérelmezte, hogy az első- és másodfokú bíróság a Btk. 8. §-ában, a 164. § (3) bekezdésében és (9) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezéseket megsértve állapította meg a terhelt bűnösségét gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségében. E körben a terhelt felmentésének lett volna helye. Önmagában a terhelt terhére megállapítható garázdaság vétsége miatt pedig a vele szemben kiszabott büntetés ugyanakkor törvénysértően súlyos.

[15] A Kúria a védőnek bűnösség körében kifejtett érdemi érvelésével nem értett egyet. Azt állapította meg, hogy a felülvizsgálat során irányadó tényállás alapján az eljáró bíróságok

törvényesen minősítették a terhelt testi épséget sértő cselekményét.

[16] A szándékosságtól eltérően a gondatlanság büntetendősége - a bűncselekmény fogalmát meghatározó Btk. 4. §-ából következően - kivételes, azaz kifejezett különös részi rendelkezéshez kötött. Jelen ügyben a Btk. 164. § (9) bekezdés a) pontja a (3) bekezdésben meghatározott súlyos testi sértést vétségként rendeli büntetni, amennyiben azt az elkövető gondatlanságból követi el.

[17] A Btk. 8. §-a a gondatlanságnak is két fajtáját szabályozza: első fordulata a tudatos gondatlanságot, míg második fordulata a hanyag gondatlanságot határozza meg. A jogerős ítélet szerint a terheltet a nyolc napon túl gyógyuló sérülés okozásában hanyag gondatlanság terheli, miután a sértett meglökése alkalmával elmulasztotta a kellő gondosságot és körültekintést arra nézve, hogy a sértett az ajtó sarkának eshet, majd eszméletét veszítve a gépkocsi küszöbére.

[18] A hanyag gondatlanság (negligencia) esetében a bűnösség tudati oldala hiányzik: az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit. A lehetséges következmények előre nem látása akkor róható fel az elkövetőnek, ha az a tőle elvárható figyelem vagy körültekintés elmulasztására vezethető vissza; ez a hanyagság normatív mércéje. A hanyag gondatlanságért való felelősség vizsgálatakor tehát arra a kérdésre kell választ keresni, hogy amennyiben az elkövető tanúsította volna a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést, akkor előre láthatta volna-e magatartásának lehetséges következményeit.

[19] A Kúria e körben maradéktalanul egyetértett a Legfőbb Ügyészség érvelésével. Eszerint a terhelt magatartása és a sértett sérülésének bekövetkezése között az okozati összefüggés kétségtelenül megállapítható. A terhelt lökésének hiányában az eredmény nem következett volna be.

[20] A terhelt a kellő körültekintés tanúsítása mellett előre látta (láthatta) volna, hogy cselekményével akár a sértett

egyensúlyvesztését, elesését is előidézhethet, amelynek során sérülést is szenvedhet. A sérülés konkrét gyógytartamának e körben nincs is jelentősége. A felülvizsgálati indítványban megfogalmazottaktól eltérően szó sem lehet a büntetőjogi felelősség objektívizálásáról. A két kezes lökés egyenes következménye lehet a sértett elesése. Ezt az okfolyamatot a terhelt magatartása indította el. Annak pedig sem az okozati összefüggés, sem a terhelt hanyag gondatlanságának a megállapítása körében nincs már jelentősége, hogy közvetlenül milyen elesési mechanizmus, konkrétan minek - az ajtónak, a küszöbnek, az út betonjának, vagy az elesés környezetében lévő bármilyen tárgynak - ütődve szenved el a sértett a sérülését. Közömbös tehát, hogy a sértett nem közvetlenül csapódott a gépkocsi küszöbének, hanem elesése előtt (közben) még a nyitott ajtóba is beütötte a fejét és már ettől elveszítette az eszméletét.

[21] Az első- és másodfokú bíróság az irányadó tényállásból helyesen következtetett arra, hogy a terhelt nem tanúsított kellő körültekintést, amikor a sértettet két kézzel mellkason lökte. A tőle elvárható figyelem és körültekintés - tehát a gondossági kötelezettségének a teljesítése - mellett magatartásának sérülés okozásával járó lehetséges következményeit előre láthatta és elkerülhette volna. A kellő figyelem és körültekintés tanúsítása mellett nem következett volna be a sértett sérülése. Ezt a figyelmet és körültekintést azonban elmulasztotta, ez a terhelt büntetőjogi felelősségének az alapja.

[22] Erre tekintettel a terhelt testi épséget sértő cselekményének jogi minősítése során az eljáró bíróságok nem sértették meg a büntető anyagi jog szabályait. Azt helyesen minősítették a Btk. 164. § (3) bekezdésében meghatározott és a (9) bekezdés a) pontja szerint minősülő súlyos testi sértés vétségének.

[23] Megjegyzi a Kúria, hogy a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről rendelkező 61. BK vélemény 1. pontja értelmében a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti

alcímével kell megnevezni. Ekként jelen ügyben a megállapított bűncselekmény helyes megnevezése: testi sértés vétsége [Btk. 164. § (3) bekezdés, (9) bekezdés a) pont].

[24] 3. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja ba) alpontja értelmében a büntetés revíziójára csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására. Miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta (EBH 2011.2387).

[25] Minderre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.

[26] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. június 4.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Lévai Viktória

tisztviselő